

B i j l a g e 5 :

A a n v u l l e n d v l e e r m u i s -
o n d e r z o e k C e n t r u m p l a n

Nader onderzoek Vleermuizen
Nije Buorren Harkema

BügelHajema

Plek voor ideeën

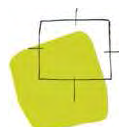
**Nader onderzoek Vleermuizen
Nije Buorren Harkema**

Inhoud

Rapport

4 juli 2011

Projectnummer 005.00.07.44.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	3
2	Methode	5
3	Resultaten	7
4	Conclusie	9

Aanleiding

De gemeente Achtkarspelen is voornemens om tot gedeeltelijke herstructurering te komen van de voormalige bibliotheek locatie aan de Nijebuorren te Harkema. Hiertoe zal de bebouwing in het plangebied worden gesloopt en het opgaand groen worden verwijderd.

DOEL

In het kader van de Flora- en faunawet is het noodzakelijk in aanvulling op het vooronderzoek (Advies Natuurwaarden locatie Nije Buorren Harkema, rapportnummer 005.00.07.44.00, Assen 2011) te achterhalen of er in het voormalig bibliotheekgebouw verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Alle vleermuissoorten zijn op basis van de Flora- en faunawet streng beschermd. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, ook wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn.

FLORA- EN FAUNAWET

Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van het nader onderzoek naar vleermuizen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van mei 2011 tot en met juli 2011 waarbij het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het protocol voor vleermuisinventarisaties dat door het Netwerk Groene Bureaus is opgesteld¹

¹ GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht

Methode 2

Ten behoeve van het aanvullend onderzoek is het plangebied tweemaal bezocht. Deze veldbezoek vonden plaats op 21 mei 20011 en 29 juni 2011.

VELDBEZOeken

Bij aanvang van het veldbezoek is de bebouwing in het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen.

INSPECTIE

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Tijdens avondbezoeken kunnen vliegende en baltende vleermuizen worden waargenomen door de ultrasone geluiden die zij maken, hoorbaar te maken. Met behulp van ultrasoongeluiddetector (batdetector, Pettersson D240x) met heterodyn- en tijdverlengenfuncties is de inventarisatie uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken zijn met digitale opnameapparatuur (Edirol R-09HR) digitale WAV-opnamen van de vleermuizengeluiden gemaakt. Om met zekerheid vast te stellen welke soorten zijn waargenomen, worden deze opnames met behulp van de programma's Bat Sound Pro 3.31b en WaveSurver 1.8.5 op de computer geanalyseerd.

APPARATUUR

Tijdens de bezoeken is de aandacht gericht op de aanwezigheid van vleermuizen in de te slopen bebouwing. Ook is onderzocht of het omliggende terrein onderdeel is van het jachtgebied of vliegroute. Voor de omstandigheden gedurende de verschillende veldbezoeken zie tabel 1. De omstandigheden waren gedurende beide veldbezoeken geschikt voor waarnemingen van vleermuizen.

Tabel 1. Omstandigheden van de avondbezoeken

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
21-05-2011	21:00-23:00	21:36	Onbewolkt, matige wind	23 °C → 14°C
29-06-2011	21:30-23:30	22:05	Half bewolkt, zwakke noordwesten wind	16°C → 13°C

In 2007 is op initiatief van het Netwerk Groene Bureaus een protocolontwikkeld voor inventarisaties van vleermuizen als 'nader onderzoek' in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 of het beleidskader voor de Ecologische Hoofdstructuur. Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies zijn per vleermuissoort een aantal, een periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur. Het toepassen van het protocol geeft een grote mate van zekerheid dat DLG geen aanvullend inventarisatieonder-

PROTOCOL

zoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag en dat een onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

Resultaten

3

Inspectie bomen en bebouwing

Het plangebied is op 9 maart 2011 bezocht door mevr. drs. A.A. Schwab in kader van een verkennend onderzoek. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. De bebouwing in het zuiden van het plangebied is gezien de gebruikte materialen en de bouwconstructie niet geschikt voor vleermuizen. In het voormalig bibliotheekgebouw zijn verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten. Op verschillende plekken in dit gebouw zijn mogelijke invliegopeningen waargenomen. De openingen onder de boeiborden en gevelpannen zijn voldoende ruim om toegang te hebben tot achterliggende tussenruimtes. Ook de open stootvoegen bieden mogelijk toegang tot verblijfplaatsen. De bomen in het plangebied bieden geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. (Advies Natuurwaarden locatie Nije Buorren Harkema, rapportnummer 005.00.07.44.00, Assen 2011).

Avondbezoeken

De avondbezoeken zijn uitgevoerd op 21 mei en 29 juni 2011 en vonden plaats in de periode dat vleermuizen zich ophouden in kraam- en zomerverblijven. Het eerste avondbezoek is uitgevoerd door mevrouw drs. A.A. Schwab. Het tweede avondbezoek is uitgevoerd door de heer ing. E.J. Slot.

21 mei 2011

Tijdens dit avondbezoek zijn twee soorten vleermuizen in en rond het plangebied waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). De eerste vleermuis werd om 22:03 uur foeragerend in het plangebied waargenomen. Het betrof een exemplaar van de soort laatvlieger. Tussen 22:07 uur en 22:28 uur zijn nog zes laatvliegers waargenomen, allen vliegend vanuit het noordoosten over het plangebied. Om 22:19 uur is één gewone dwergvleermuis langsvliegend waargenomen. Vanaf 22:40 uur zijn er geen vleermuizen meer waargenomen.

De waarnemingen van deze inventarisatie doen geen verblijfplaats in het bibliotheek gebouw vermoeden.

Mogelijk bevindt zich in bebouwing verderop ten noordoosten van het plangebied een kolonieverblijfplaats van laatvlieger.

29 juni

Tijdens dit avondbezoek zijn wederom dezelfde twee soorten vleermuizen waargenomen, laatvlieger en gewone dwergvleermuis. De eerste gewone dwergvleermuis werd om 22:25 uur waargenomen, overvliegend vanuit het noorden. De eerste laatvlieger om 22:58 uur. Laatvlieger is drie maal overvlie-

gend waargenomen in het plangebied. Gewone dwergvleermuis daarnaast foerageerde van 22:42 uur tot 23:00 uur met twee exemplaren tegelijkertijd bij de houtsingels rondom de bebouwing. Er zijn geen uitvliegende exemplaren waargenomen. Gezien de vliegrichting en het tijdstip van de eerste waarneming (slechts 20 minuten na zonsondergang) lijkt gewone dwergvleermuis uit de bebouwing ten noorden van het plangebied te komen.

Conclusie

4

In het plangebied zijn de soorten laatvlieger en gewone dwergvleermuis zowel foeragerend als overvliegend waargenomen. Op basis van de waarnemingen van de uitgevoerde inventarisaties kan een kraam- en zomerverblijfplaats van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten. Gezien het geringe aantal waarnemingen van foeragerende exemplaren vormt het plangebied ook geen belangrijk onderdeel van het jachtgebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen. Er bestaat echter een kleine kans dat in het gebouw in het najaar paarverblijfplaatsen aanwezig zijn van gewone dwergvleermuis of laatvlieger. Dit aangezien beide soorten regelmatig van verblijfplaats verhuizen in en de directe omgeving aanwezig zijn. Daarover kan op basis van de uitgevoerde inventarisaties geen uitsluitsel worden gegeven. Om een volledig beeld te krijgen van de functie van het plangebied voor vleermuizen is op basis van het eerder genoemde protocol voor vleermuisinventarisaties onderzoek in de paarperiode (twee maal in de periode half augustus tot en met september) een vereiste. Na dit aanvullend onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat in de betreffende bebouwing wel of geen verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Wettelijke verplichtingen

Hoewel enkele foeragerende vleermuizen zijn waargenomen, is het plangebied geen essentieel foerageergebied voor de voorkomende vleermuizen. Er is voldoende vergelijkbaar en beter biotoop in de omgeving aanwezig. Er zijn voorts nog geen verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied. Op basis van het protocol voor vleermuisinventarisaties zal de bebouwing ook in de paarperiode van vleermuizen minimaal twee maal (half augustus tot en met september) met een minimale tussen liggende periode van 20 dagen moeten worden onderzocht.

Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen is in eerste instantie een overtreding van de Flora- en fauna wet. Mocht tijdens het onderzoek naar paarplaatsen een paarverblijf worden vastgesteld, dan zal moeten worden onderzocht of een verbodsovertreding kan worden voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen.

Hoewel nader onderzoek zal moeten uitwijzen of, en van welke soorten gebiedsfuncties aanwezig zijn, is het in dit plangebied aannemelijk dat eventuele aanwezige verblijfplaatsen middels het nemen van voldoende maatregelen kunnen worden gemitigeerd waardoor per saldo geen sprake is van een overtreding van de Flora- en faunawet.

Mogelijk nog in het plangebied aan te treffen ontheffingsplichtige functies voor vleermuizen vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, mits voldoende mitigerende maatregelen worden genomen (indien nodig).

Met betrekking tot de mogelijke sloop van bouwwerken is het aan te bevelen het resterende nader onderzoek (paarperiode) en eventueel te nemen mitigerende maatregelen voor aanvang te laten uitvoeren. In het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de gemeente het bevoegd gezag in het kader van een omgevingsvergunning ten behoeve van de sloop van bouwwerken. Een eventuele omgevingsvergunning ten behoeve van de sloop maakt geen onderdeel uit van de bestemmingsplanprocedure.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Achtkarspelen

Rapport
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectnummer
005.00.07.44.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort